

Kedves testvéreim a Krisztusba vetett hit által!

A kékkeresztes alkalmunkon pénteken erről a példázatról beszélgettünk, és a hozzászólások további gondolatokat indítottak el bennem, így ezért ma nem a bibliaolvasó kalauz szerinti napi ige alapján prédikálok, hanem ennek a példázatnak alapján.

Jézus ezzel a példázattal ugyanúgy, mint a többivel is, mindenképpen szeretett volna egy fő üzenetet hirdetni, és mellé még engedi a melléküzenetek keresését is, vagyis a további képzettársításokat.

A fő üzenet szinte minden példázatában az utolsó mondat által lesz egyértelművé, ami azonban nem feltétlenül jelenti azt, hogy az a mondat lenne maga fő üzenet, inkább azt, hogy ennek tükrében lehet a példázat egészét megragadni. A példázatok allegorikus magyarázata melléküzenetnek elmeget, de Jézus kortársaitól távol állt az a megközelítés, hogy „induljunk ki abból, hogy semmi sem arról szól, mint aminek le van írva”. A példázatok agyonmagyarázása szintén rossz kulcs a megértéshez, mivel a példázat addig példázat, amíg sánta, amíg tökéletlen. Ha minden egyes szaván lovagolunk, akkor abból sok gondolat származik ugyan, de csak kevés találó.

Mindezeknek figyelembevétele alapján lássuk akkor tehát példázatunkat! A záró mondat ez: Az Emberfia elküldi angyalait, összegyűjtik a gonosz embereket, megbüntetik őket, az igaz emberek viszont csodálatosan meg lesznek jutalmazva.

Mit akart Jézus üzeni? Azt, hogy végül majd lesz isteni ítélet? Tulajdonképpen igen, de a példázat előzménye alapján sokkal inkább azt, hogy csak végül lesz majd isteni ítélet. Nem most. Azt hagyja az egyház, vagy másként mondva azt hagyják a hívő emberek Istenre.

Mondanom sem kell, hogy Jézusnak ezt a tanítását az egyháztörténet tanúsága szerint rengetegszer szegte meg az egyház, mármint az intézményes egyház, a hatalmat gyakorló. Az egyház intézménye halállal büntette sokszor az általa gonoszoknak tartottakat, elnyomta őket, meghurcolta őket, kiközösítette őket, megbélyegezte őket. Mindezt azzal a szent céllal, hogy a gonoszt legyőzze.

Jézus példázata azonban a józan tanításnak valóságos tárháza ezekkel a szélsőségekkel szemben. Jézus józanul int, hogy a Sátán mindig is fog munkálkodni, és ezt nem az ember győzheti le, még csak nem is a hívő ember Isten segítségével, hanem csak Isten. Mi harcolhatunk ugyan a Sátán ellen, sőt harcolni is kell, de győzelmet csak az Isten fog majd egyszer aratni felette.

Aztán tanít Jézus ebben a példázatban arról, hogy milyen kegyelmes az Isten a türelmetlenségében kegyetlen hívő emberi gondolkodással szemben, mert nem törölte el az emberiséget a sok bűne miatt, hanem máig tart kegyelme.

A példázat kijózanítóan arra is tanít, hogy végül az egész világ meg fog állni Isten előtt és majd ő ítéli meg, hogy ki volt igaz és ki nem. Zéró tolerancia lesz ott, Isten nem fogja tiszteletben tartani az emberi véleményeket erkölcsről, hitről. Ráadásul ítélete nem ejnye-bejnye lesz, hanem szörnyű szenvedés, amit a példázat képes beszéddel megégetésnek ábrázol.

A példázat végül arra is tanít, hogy a jó és a rossz kívülről nézve milyen hasonló lehet.

Ma nem ezekről az üzenetekről szeretnék azonban részletesen szólni, hanem arról, hogy mi is a konkoly jelentése példázatunkban?

Növénytanilag a konkoly egy olyan fűféle, amelyik 60-70 cm-re is megnő, és a levele hasonlít a búzáéhoz. Évelő növény, csíráképességét több évig is megtartja. Kicsi fekete magja bódító mérget tartalmaz, fejfájást, szédülést, ritka esetben halált is okozhat.

Jézus magyarázata szerint a konkoly olyan, mint a gonosznak fiai, bár pontosabb, ha azt mondjuk: a gonosz fiai olyanok, mint a konkoly. E szerint tehát nem valamilyen bűnös tulajdonság a konkoly, nem maga a bűn, nem is valamilyen sátáni erő, hanem maga a gonosz ember. De hát a gonosz embereket éjjel, vagyis titokban úgymond ülteti a Sátán? A jó emberek mellett, akiket Isten hozott létre, a rossz embereket is világra hozza a Sátán? Tulajdonképpen a születéskor már Isten gyermekei vagyunk, vagy a Sátán gyermekei? Egymást alaposan megfigyelve megállapíthatjuk, hogy te és te konkoly vagy, te meg te pedig búza? Ezt akarta volna Jézus mondani? Semmiképpen. Azzal, hogy a gonosz fiainak nevezi azokat, akik olyanok, mint a konkoly a búza mellett, nem azt mondja, hogy lakmuspapírral kimutatható az egyes embereknél akár születésüktől fogva, vagy akár éppen a jelenben, hogy ki hova tartozik, hanem azt, hogy a Sátán, a gonosz munkája mindig megtestesül az emberben. Az ember maga nem a gonosz, de a kísértésnek engedve a gonosz hatalma alá vettetett lehet, és annak jegyeit hordozó. Éppen ez a tanítás az, ami olyan könnyen tévedésbe vihet minket a helyes megértésben, két irányban is. Egyrészt, hogy hajlamosak vagyunk azonosítani a gonoszt a gonosz emberrel, és a gonosz embert szívesen gyűlöljük. Annyira, hogy éppúgy, mint a példázatban leírt kifejezésben, legszívesebb kigyomlálnánk, kiirtanánk.

A másik véglet viszont meg az, amikor a túl optimisták annyira maszatolnak, hogy egyenesen nem is beszélnek az ember bűnéről, hanem csak arról, hogy van bűn és az ember azt legyőzheti. Mintha nem konkrét emberek konkrét emberekkel szemben követnének el bűnt. A mai divatos pszichológia egyik legkomolyabb problémája, hogy az emberi lelkek gyógyításában nem arról szólnak, hogy a bűn miatt szenved az ember, a maga által elkövetett, vagy mások által elkövetett bűn miatt, hanem arról, hogy a bűntudat miatt lelhibeteg az ember. Egy barátom mostanában éppen ezzel kínlódik, hogy nagy bűnt követett el és azt hiszi, hogy a bűntudattól kell megszabadulnia és nem a bűnét kell rendeznie. Vitatkoztam is vele emiatt, nem keveset.

A gonosz, a Sátán úgy munkálkodik, hogy a vele való kapcsolat által az ember az ő fiává válik. A konkoly nem más, mint a gonosz emberek, akiknél a gyümölcsről derül ki, hogy a Sátán fia. Konkrét emberekből állnak a gonosz fiai, akik azt a bizonyos konkolyos sátáni dolgot jelenítik meg. Magukon hordozzák a gonosz jeleit. A küzdelem ellenük tehát kézenfekvőnek tűnik. Csakhogy ezt nem tehetjük. Semmiféle felhatalmazásunk nincs rá. De arra sem, hogy átkozzuk őket. És arra sem, hogy egyértelműen elkülönüljünk tőlük. Valamikor Jézus korában az esszénusok, a farizeusok és Keresztelő János is azt gondolták, hogy az elkülönülés megvalósítható. De valójában nem.

Amikor Jézus eljött e világra, és a gonoszokat elkezdte magához hívni, akkor minden átlagos hívő ember lefagyott: Mit jelentsen ez? Ez a Jézus fordítva van bekötve? Miért azokat áldja, akik gonoszok? És miért nem bünteti őket? Hol van a bűnüldözés, amiben olyan nagy kedvvel részt vennének a mindenkori tanítványai?

Itt láthatjuk Jézus csodálatos titkát, hogy mit is jelent a példázata. Ő természetesnek vette, hogy a rossz és a jó együtt van, a gonosz és a jó emberek együtt vannak, de ettől nem gonoszemberítő bűnüldöző lett, hanem emberszerető, embermentő.

Nevén nevezte a romlott emberi lélek csődjét annyira, hogy a bűnbeesett embert a gonosz fiainak mondta, de nem ellenük harcolt, hanem értük is. Mindenkiért.

Példázatunkban a búza mintegy összekeveredett a konkollyal. A valóságban is a konkoly gyökerei összefonódhatnak a búzáéval. Nem szabad a konkolyt kirángatni. Magával rántaná a búzát is.

Ha saját magunkból, mint hívő emberekből indulunk ki, akkor könnyen azt mondjuk, hogy mi búzák vagyunk, bár bosszankodva el kell ismernünk, hogy van bennünk valamennyi konkoly is. Más, gonosz, konkoly emberekről meg kénytelenek vagyunk elismerni, hogy van bennük tiszta búza is. Hogy is van ez? Ki a konkoly? Mi a konkoly?

Azt gondolom, hogy miután hasonlít a búzára, így a konkolyt nem más, mint a tiszta, hívő létre hasonlító, de valójában nem tiszta, nem jó élet. Nézzünk meg közelebbről egy párat!

Ilyen például az erőszak, elnyomás. Rengeteg hívő ember is kísértésbe esik, hogy erőszakos, vagy elnyomó legyen. Úgymond a jó érdekében. De Jézustól nem ezt tanultuk. A termés, a gyümölcs egészen más a szelídség következtében, mint amikor hatalommal kényszerítik az embereket úgymond a jóra. Az erőszakos ember a gonosz fia, konkoly. Mi, reformátusok nem győzünk bocsánatot kérni, amiért fél évezreddel ezelőtt Kálvin megégette a Szentháromság-tagadó Servet Mihályt. Az, hogy valamikor Kálvin elégedetten kifüstölte a gonosz Servet-t, nem volt győzelem a gonosz felett.

Az igazság harcosai is konkolyok. Akik az igazság mércéjét magukhoz igazítva – akár Isten nevében - meg merik állapítani, azok konkolyok. Hasonlítanak a búzához, de a gyümölcsük szeretetlenség, könyörtelenség, irgalmatlanság. Rengeteg kegyességi irányzat gyakorolja ezt és lesz ettől kegyetlen. És rengeteg öntörvényű ember is ezt teszi, akik magukat gondolják az erkölcsi törvény megállapítóinak.

A mindenáron haszonra törekvés is konkoly. Ez a XXI. századra magától értetődő gazdasági megközelítés, hogy ami nem hoz gazdasági hasznot, az életképtelen, sátáni. Akik ebben a szemléletben élnek az életüket, azok a gonosz fiai. Még Marx is, aki nem volt éppen egy Szentlélekkel teljes ember, még ő is megállapította, hogy az állandó tőke-növelés embertelen.

Konkoly állapot még a búza-élethez képesti párhuzamos élet élése. Mit értek ez alatt? Azt, hogy a szabadság nevében elutasítják emberek Istent, a hagyományos családot, hazát, iskolát, szülő-gyermek kapcsolatot, házasságot, alkotmányt, és helyette saját maguk alkotta ezt pótló-helyettesítő életet élnek. Némileg utánozzák az eredetit, valamennyi hasonlóság van az eredeti intézmény és az azt helyettesítő valami között, de a gyümölcs egyértelműen mutatja: a végtermék mérgező.

Kedves testvéreim! Jézus természetesen nem azt mondja, hogy hagyjátok a gonoszt érvényesülni, ti csak tegyétek a jót! Nem. Természetesen legálisan létezik hatósági bűnüldözés, vagy fegyelmezés. Erre szükség is van. 1945-ben, amikor egy szovjet katona kezdte volna egy magyar apácarendben, amit éppen felszabadítottak a derék katonák, nos, amikor az illető éppen kezdte volna az ilyenkor szokásos szexuális visszaélést, a vezető apáca megelőző jelleggel úgy pofon vágta a katonát, hogy az elszégyellte magát. Jézus nem azt kéri, hogy semmivel ne

Tatabánya-Óvárosi Református Gyülekezet

akadályozzuk a konkoly emberek gonoszságát, hanem azt, hogy ne szaggassuk ki őket. Ne legyőzni akarjuk őket, hanem inkább meggyőzni. Szabad korlátokat adni a gonosz fiainak is, éppúgy, mint a mennyek országa fiainak. De az ellenség-üldözés helyett a türelem kell, hogy jellemezze a hívőket. Bár tudjátok rólam, hogy nem vagyok lelkes népegyház-párti, mégis vallom: minden olyan gyülekezet, amelyik túlságosan tiszta akar lenni, és állandóan keresi és találja még a tagok közt is a konkolyt, az maga válik emiatt konkoly-gyülekezetté. Jézus nem annak összemosására hívott, hogy mindegy, ki igaz, ki nem egy gyülekezetben, a lényeg, hogy sokan legyünk, de arra sem hívott, hogy a búzák essenek neki a konkolyoknak.

Ahol az irgalom úgy irgalom, hogy nem szemet hunyás, hanem esélyadás, ott sok konkolyból lehet még búza.

Így legyen ez a mi gyülekezetünkben is! Ámen.